

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Örebro tingsrätts dom den 30 november 2021 i mål nr B 5396-21, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Assistentåklagare Rebecka Höög
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Örebro

Klagande (Tilltalad)

Marie HELEN Uliczka Hallin, 19590306-4367
Fröddesboda 173
711 92 Vedevåg

Ombud och försvarare: Advokat Julia Holmberg
Holmbergs Advokatbyrå AB
Klostergatan 23
703 61 Örebro

SAKEN

Rattfylleri

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut och

- frikänner Helen Hallin,
- upphäver beslutet om avgift till brottsofferfonden,
- upphäver beslutet om att Helen Hallin till staten ska återbetala kostnaden för provtagning och analys, och
- beslutar att staten ska stå för kostnaden vid tingsrätten för försvararen.

I övrigt gäller tingsrättens domslut.

Det som tingsrätten har beslutat om beslag ska fortfarande gälla.

Dok.Id 383528

Postadress
Box 2223
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hovrättsgränd 4

Telefon
036-15 69 00
E-post: gota.hovratt@dom.se
www.gotahovratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

Helen Hallin får ersättning av staten för sin rättegångskostnad i hovrätten med 6 250 kr.
Av beloppet avser 5 000 kr arbete och 1 250 kr mervärdesskatt.

Staten ska stå för kostnaden i hovrätten för den tidigare förordnade offentliga försvararen.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Helen Hallin har yrkat att hovrätten ska frikänna henne. Hon har även yrkat ersättning för kostnaden för sin privata försvarare.

Åklagaren har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har tagit del av i huvudsak samma bevisning som tingsrätten. Förhören från tingsrätten har spelats upp. På Helen Hallins begäran har hovrätten hållit tilläggsförhör med henne samt förhör med Mikael Hallin och Rahim Karim.

Helen Hallin har bl.a. berättat följande. Hon och hennes make Mikael Hallin hade renoverat köket och de var trötta. På eftermiddagen kom hennes bror Torbjörn, Annika och Rahim på besök. Hon drack ett halvt glas vin och flyttade runt saker på diskbänken. Mikael Hallin knöt då nävarna mot henne och sa att han skulle nita henne. Hon blev rädd och gick ut på verandan där Mikael Hallin vräkte in henne i väggen. Hon tappade andan och fick en chock. Efteråt hade hon stora blåmärken. Mikael Hallin skulle slå henne men Rahim stoppade honom. Hon vågade inte gå in i huset, utan höll sig på baksidan och drack vin. I sms skrev hon till Torbjörn och Annika att de skulle ta henne därifrån. Efter en stund kom Annika ut. Annika blev arg och hånfull när hon frågade varför de inte hjälpte henne. Hon förstod att hon inte skulle få åka med Annika när denna och de övriga gästerna skulle åka hem till sig. På håll såg hon att Mikael Hallin fortfarande var arg. Hon insåg att hon måste köra ut i skogen för att inte bli lämnad ensam med Mikael Hallin och därefter slagen av denne. De bor i skogen och det finns ingen buss i närheten. Hon hade skadat foten och hade svårt för att gå och cykla. När hon började köra rusade Mikael Hallin i raseri mot bilen och slog knytnäven i sidorutan där hon satt. Han ryckte i alla dörrar och försökte sticka något i hjulen. Hon var rädd att bli ihjälslagen och gasade. Via ett säkerhetslarm blev hon kopplad till polisen. Hon körde ca en kilometer på en otrafikerad grusväg och berättade för polisen var hon befann sig och vad som hänt. Polisen kom efter ca 35 minuter och tog upp hennes anmälan.

Rahim Karim har berättat bl.a. följande. Makarna Hallin började bråka. När Mikael skulle slå Helen tog han tag i Mikael's hand. Mikael blev även hotfull mot honom och gav Helen en jättehård knuff så att hon ramlade och inte kunde ta sig upp. Han tänkte att hon kanske hade skadat ryggen. Både han och Helen blev rädda. Annika skjutsade honom hem. De tog inte med sig Helen för tanken var att Mikael skulle åka bort.

Mikael Hallin har bl.a. berättat följande. Han hade druckit sprit och hotade att ge Helen en smocka. På verandan knuffade han henne så att hon ramlade. Helen var livrädd. Han skulle åka till en vän. Annika skjutsade hem Rahim. När Helen inte fick åka med Annika tog hon sin egen bil och körde ut i skogen. Han drog handen i bilens sidoruta för att få stopp på bilen. Helen körde för att hon var livrädd och ville komma bort. Hon hade skadat foten tidigare och kunde inte springa. Det tar ca 20 minuter för polisen att köra till dem.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Skuld

Det är utrett att Helen Hallin har kört bil trots att hon varit påverkad av alkohol enligt vad åklagaren påstått. Frågan är om hon ska gå fri från ansvar med hänsyn till bestämmelsen om nöd (se 24 kap. 4 § brottsbalken).

En gärning som någon begår i nöd är brottslig endast om den med hänsyn till farans beskaffenhet, den skada som åsamkas annan och omständigheterna i övrigt är oförsvarlig. För att det ska vara fråga om nöd krävs att fara hotar liv, hälsa, egendom eller något annat viktigt av rättsordningen skyddat intresse. Fara för det skyddade intresset måste vara tämligen akut för att en nödsituation ska anses föreligga (se rättsfallet NJA 2004 s. 786). Vid prövningen av en nödinvändning ska också beaktas vilka handlingsalternativ som stått till buds för den som hävdar att han eller hon har agerat i nöd. En person ska gå fri från ansvar inte bara om situationen varit sådan att personen handlat i nöd, utan även om personen uppfattat att det var en nödsituation (s.k. putativ nöd).

Helen Hallin körde bil först ett par timmar efter att hon utsatts för hot och våld av sin make. Det förhållandet talar givetvis för att hon varken handlade i nöd eller befann sig i en inbillad

nödsituation när hon satte sig i bilen och körde iväg. Under de timmarna höll hon sig dock på avstånd från Mikael Hallin och det fanns också flera andra personer tillsammans med honom. Det var först när dessa personer skulle lämna henne ensam med Mikael Hallin som hon kände sig så utlämnad och utsatt att hon satte sig i bilen och körde i väg. Det finns inga konkreta omständigheter som visar att Mikael Hallin skulle fortsätta att misshandla Helen Hallin efter att vännerna lämnat dem ensamma. För hovrätten står det dock klart att Helen Hallin verkligen uppfattade att det fanns en akut risk för fortsatt misshandel. Hennes bild av verkligheten förstärktes givetvis av Mikael Hallins agerande efter att hon satt sig i bilen. Det avgörande - som enligt hovrätten visar att hon upplevde ett faktiskt nära överhängande hot i form av misshandel - är att hon körde bilen endast en kort sträcka för att ta sig bort från Mikael Hallin. Därefter stannade hon, ringde till polisen och anmälde Mikael Hallin för misshandel.

Annat är alltså inte visat än att körningen skedde en kortare sträcka på en otrafikerad skogsväg. Med beaktande av detta och de handlingsalternativ som stod till buds kan det inte anses ha varit oförsvarligt att Helen Hallin körde alkoholpåverkad för att undkomma den situation som hon uppfattade att hon befann sig i. Hennes nödinvändning får därför godtas och Helen Hallin ska frikännas från ansvar.

Övrigt

Vid denna utgång ska beslutet om avgift till brottsofferfonden upphävas och Helen Hallin befrias från skyldigheten att ersätta staten för kostnaden för försvararen samt provtagning och analys.

Eftersom Helen Hallin vinner målet ska staten dessutom stå för de kostnader som uppstått i hovrätten för den tidigare offentliga försvararen. Hon har också rätt till skälig ersättning för sina rättegångskostnader. Hon har begärt ersättning för sin försvararkostnad i hovrätten med 14 344 kr, vilket bl.a. innefattar 7,5 timmars arbete. Målet har dock varit av enkel beskaffenhet. Ersättningen för försvararkostnaden ska därför bestämmas med utgångspunkt i den s.k. brottmålstaxan (jfr bland annat NJA 2015 s. 62). Helen Hallin får därför ersättning för rättegångskostnader med 6 250 kr, vilket motsvarar ersättningen till en försvarare för förhandlingstiden i hovrätten (1 timme och 40 minuter) enligt taxan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 10 maj 2022.

I avgörandet har hovrättslagmannen Niklas Rundberg, hovrättsrådet Magdalena Davidsson och tf. hovrättsassessorn Daniel Strömblad (referent) samt nämndemännen Sofi Demolli och Ulf Storck deltagit.

Skiljaktig mening av Sofi Demolli, se nästa sida.

GÖTA HOVRÄTT
Avdelning 2
Rotel 24

**SKILJAKTIG
MENING**
2022-04-12
Jönköping

Mål nr
B 4453-21

Nämndemannen Sofi Demolli är skiljaktig och anför följande. Jag gör samma bedömningar som tingsrätten och ansluter mig till de skäl som tingsrätten har anfört. Jag vill därför fastställa tingsrättens dom.

Dok.Id 383528

Postadress
Box 2223
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hovrättsgård 4

Telefon
036-15 69 00
E-post: gota.hovratt@dom.se
www.gotahovratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

ÖREBRO TINGSRÄTT
Rotel 17

DOM
2021-11-30
meddelad i
Örebro

Mål nr: B 5396-21

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Marie HELEN Uliczka Hallin, 19590306-4367
Fröddesboda 173
711 92 Vedeväg

Offentlig försvarare:

Advokat Stefan Barandth
Advokatfirman Barandth AB
Fredsgatan 11
703 62 Örebro

Åklagare

Kammaråklagare Anna Maria Larsson
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Örebro - Mängd
Box 1634
701 16 Örebro

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Rattfylleri, 4 § 1 st trafikbrottslagen (1951:649)
2021-07-21

Påföljd m.m.

Dagsböter 80 om 400 kr

Förverkande och beslag

I beslag tagna vinflaskor förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Region Bergslagen; beslagsliggare 2021-5000-BG88800, nr 1 och 2).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

Stefan Barandth får ersättning av staten med 4 431 kr. Av beloppet avser 3 545 kr arbete och 886 kr mervärdesskatt. Helen Uliczka Hallin ska betala hela kostnaden till staten.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Järnvägsgratan 1 A
Telefon
019-16 63 00

Öppettider
måndag - fredag
08:30-16:00

Postadress
Box 383
701 47 Örebro

E-post
orebro.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.orebrotingsratt.domstol.se

Övrigt

Helen Uliczka Hallin ska ersätta staten för kostnaden för provtagning och analys av blod med 400 kr.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Åklagaren har yrkat att Helen Uliczka Hallin ska dömas enligt följande

Rattfylleri

Helen Uliczka Hallin har kört personbilen LON745 efter att ha intagit alkohol i sådan mängd att alkoholkoncentrationen i hennes blod under eller efter färden uppgick till 0,73 promille. Det hände den 21 juli 2021 vid Norra Hult, Lindesberg, Lindesbergs kommun.

Helen Uliczka Hallin begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 4 § 1 st trafikbrottslagen (1951:649)

Vidare har åklagaren yrkat att de i två beslag tagna vinflaskorna ska förverkas i enlighet med 1 § 1 st lag (1958:205) om förverkande av alkohol.

Helen Uliczka Hallin har förnekat brott. Hon har medgett de faktiska omständigheterna men har gjort gällande nöd. Förverkandeyrkandet medges i händelse av fällande dom.

DOMSKÄL

Åklagaren har som övrig bevisning åberopat anmälan, fotografier på bilen, analysresultat och informationsblad från Rättsmedicinalverket.

Helen Uliczka Hallin har hörts över åtalet och berättat att de hade folk hemma för att riva ett kök. Det blev dålig stämning och hon blev rädd för sin man. Efter två timmar lämnade hon och körde därifrån. Hennes man och övriga försökte stoppa henne att köra i väg. De slog mot bilen och hon blev mycket rädd. Hon körde iväg cirka en kilometer. Helen Uliczka Hallin drack före körningen och efter körningen.

Tingsrätten konstaterar att åklagaren har bevisat att Helen Uliczka Hallin kört bil med alkohol i kroppen. Helen Uliczka Hallin har å sin sida gjort gällande att hon befann sig

i en nödsituation och därför körde iväg med bilen i berusat tillstånd eller i varje fall att Helen Uliczka Hallin uppfattat att hon befann sig i nöd. Redan av Helen Uliczka Hallin egna uppgifter framgår att hon inte befann sig i en nödsituation utan hon valde att stanna kvar under flera timmar i den miljö där hon påstod sig ha varit hotad. Det faktum att de övriga bankade på bilen har inte heller inneburit en nödsituation för henne utan försök från dessa att avbryta en körning under påverkan av alkohol. Helen Uliczka Hallin ska dömas för rattfylleri till böter. Böterna kan sättas ned något med hänsyn till att körningen ägde rum i en miljö utan trafik.

De brott som Helen Uliczka Hallin döms för har fängelse i straffskalan. Helen Uliczka Hallin ska därför enligt lag betala en avgift på 800 kr till brottsofferfonden.

Förverkande

Yrkandet om förverkande av vinflaskor är lagligen grundat och ska bifallas.

Advokat Barandth har med avvikande från taxan begärt ersättning för sju timmar och 15 minuter med hänvisning till att målet har varit mer komplext än normalt. Tingsrätten konstaterar att taxans idé är att det i vissa fall gynnar ombudet genom att ärendet tar mindre tid än vad taxan kompenserar och ibland att det tar längre tid än vad taxan medger. Det aktuella målet har vare sig varit svårt eller i övrigt påkallat arbetsinsatser i den omfattning som försvararen har begärt ersättning för. Försvararen har inte visat att det funnits särskilda skäl att avvika från taxa. Han ska därför tillerkännas ersättning enligt brottmålstaxan. Helen Uliczka Hallin ska återbetala hela kostanden för sitt försvar till staten.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 1 (TR-01) Den som vill överklaga kan göra det senast den 21 december 2021. Överklagandet ska vara adresserat till Göta hovrätt men ska ges in till tingsrätten. Prövningstillstånd krävs.

Lars-Gunnar Lundh

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se